

Euroopa Regioonide Komitee arvamus „Energiatõhusus ja hooned“

(2017/C 342/14)

Raportöör:	Michiel Rijsberman (NL/ALDE), Flevolandi provintsi valitsuse liige
Viitedokument:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL energiatarbimise kohta
	COM(2016) 761 final
	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2010/31/EL hoonete energiatarbimise kohta
	COM(2016) 765 final

I. MUUDATUSETTEPANEKU SOOVITUSED

Muudatusettepanek 1

Energiatõhususe direktiiv, 4. põhjendus

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
[...] Et liit täidaks liidu tasandil oma energiatarbimiseesmärgid primaar- ja lõppenergia tarbimisena, tuleks selgelt sõnastada liidu 2020. ja 2030. aasta energiatarbimiseesmärgid siduva kohustusena 30 % .	[...] Et liit täidaks liidu tasandil oma energiatarbimiseesmärgid primaar- ja lõppenergia tarbimisena, tuleks selgelt sõnastada liidu 2020. ja 2030. aasta energiatarbimiseesmärgid siduva kohustusena 40 % .

Motivatsioon

40 % energiatarbimiseesmärk aitab saavutada suurema majanduskasvu, rohkem töökohti ja väiksema fossiilkütuste impordi kui 30 %-lise vähendamise eesmärk. See on kooskõlas Euroopa Parlamendi senise seisukohaga. Käesolev muudatusettepanek on seotud muudatusettepanekuga 2 ja poliitiliste soovitude punktiga 5.

Muudatusettepanek 2

Energiatõhususe direktiiv, 7. põhjendus

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Liikmesriigid peavad kohustusperioodil saavutama lõpptarbimises koguergiatõhususe, mis vastab nn uuele säästule 1,5 % aasta energiamüügist. Selle nõude täitmiseks võib võtta uusi poliitikameetmeid, mis kehtestatakse järgmisel kohustusperioodil 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2030, või uusi üksikmeetmeid, mis tulenevad poliitikameetmetest, mis on vastu võetud kas eelmisel perioodil või varem, kuid tingimusel, et neid üksikmeetmeid asutakse tegelikult täitma uuel kohustusperioodil.	Liikmesriigid peavad kohustusperioodil saavutama lõpptarbimises koguergiatõhususe, mis vastab nn uuele säästule 2 % aasta energiamüügist. Selle nõude täitmiseks võib võtta uusi poliitikameetmeid, mis kehtestatakse järgmisel kohustusperioodil 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2030, või uusi üksikmeetmeid, mis tulenevad poliitikameetmetest, mis on vastu võetud kas eelmisel perioodil või varem, kuid tingimusel, et neid üksikmeetmeid asutakse tegelikult täitma uuel kohustusperioodil.

Motivatsioon

See muudatusettepanek lähtub muudatusettepanekust 3 ja on seotud poliitiliste soovitude punktidega 5 ja 7. Selleks et saavutada soovitud 40 % eesmärk, peab aastane sääst olema vähemalt 2 %.

Muudatusettepanek 3

Energiaatõhususe direktiivi artikli 1 lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Käesoleva direktiiviga kehtestatakse Euroopa Liidus energiaatõhususe suurendamise meetmete ühine raamistik, et tagada liidu 2020. aasta põhieesmärgi 20 % ja 2030. aasta energiaatõhususe siduva peaesmärgi 30 % täitmine [...].	Käesoleva direktiiviga kehtestatakse Euroopa Liidus energiaatõhususe suurendamise meetmete ühine raamistik, et tagada liidu 2020. aasta põhieesmärgi 20 % ja 2030. aasta energiaatõhususe siduva peaesmärgi 40 % täitmine [...].

Motivatsioon

See muudatusettepanek lähtub muudatusettepanekust 1 ja poliitiliste soovitude punktist 5.

Muudatusettepanek 4

Energiaatõhususe direktiivi artikli 7 lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
igal aastal alates 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2030 uus energiasääst 1,5 % aastasesst energiamüügist lõpptarbijatele, arvestatuna 1. jaanuarile 2019 eelnenud viimase kolme aasta keskmisena.	igal aastal alates 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2030 uus energiasääst 2 % aastasesst energiamüügist lõpptarbijatele, arvestatuna 1. jaanuarile 2019 eelnenud viimase kolme aasta keskmisena.
Liikmesriigid peavad saavutama uue iga-aastase kokkuhoiu 1,5 % kümneaastastel ajavahemikel pärast 2030. aastat, välja arvatud juhul, kui läbivaatamisel komisjonis 2027. aastal ja seejärel iga kümne aasta tagant tehakse järeldus, et aastaks 2050 seatud liidu pikaajalisi energia- ja kliimaeesmärke ei ole vaja saavutada.	Liikmesriigid peavad saavutama uue iga-aastase kokkuhoiu 2 % kümneaastastel ajavahemikel pärast 2030. aastat, välja arvatud juhul, kui läbivaatamisel komisjonis 2027. aastal ja seejärel iga kümne aasta tagant tehakse järeldus, et aastaks 2050 seatud liidu pikaajalisi energia- ja kliimaeesmärke ei ole vaja saavutada.

Motivatsioon

See muudatusettepanek lähtub muudatusettepanekust 3 ja on seotud poliitiliste soovitude punktidega 5, 7 ja 8.

Muudatusettepanek 5

Energiaatõhususe direktiivi artikkel 7

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Energiasäästukohustus	Energiasäästukohustus
1. Liikmesriigid peavad saavutama summaarse lõppeenergiasäästu, mis on vähemalt võrdne järgmisega:	1. Liikmesriigid peavad saavutama summaarse lõppenergiasäästu, mis on vähemalt võrdne järgmisega:

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
a) igal aastal 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020 uus energiasääst 1,5 % aastasest energiamüügitahust lõpptarbijatele, arvestatuna 1. jaanuarile 2013 eelnenud viimase kolme aasta keskmisena; [...] Ilma et sellega piirataks lõigete 2 ja 3 kohaldamist, võivad liikmesriigid punkti b kohaldamisel arvesse võtta ainult seda energiasäästu, mis saadakse tänu uutele poliitikameetmetele, mida rakendatakse pärast 31. detsembrist 2020, või mis saadakse tänu ajavahemikul 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020 võetud meetmetele, kui on võimalik näidata, et tänu sellistele meetmetele saab pärast 31. detsembrist 2020 võtta säästu andvaid üksikmeetmeid. Sellistest arvutustest võib kas osaliselt või täielikult välja jätta transportimiseks kasutatava energia müügitahu. Liikmesriigid otsustavad, kuidas arvutatud uus sääst jaotada punktides a ja b osutatud ajavahemike vahel, kui nõutav kogusääst on saavutatud kummagi perioodi lõpuks. 2. Ilma et sellega piirataks lõike 3 kohaldamist, võib iga liikmesriik: a) teha lõike 1 punkti a kohase arvutuse, kasutades väärtust 1 % 2014. ja 2015. aastal; väärtust 1,25 % aastatel 2016 ja 2017 ning väärtust 1,5 % 2018., 2019. ja 2020. aastal; b) jätta arvutusest täielikult või osaliselt välja selle energia müügitahu, mida kasutatakse direktiivi 2003/87/EÜ I lisas loetletud tööstusharudes; c) lubada arvata lõikes 1 nõutud energiasäästust maha energiasääst, mis tänu artikli 14 lõikes 4, artikli 14 lõike 5 punktis b, artikli 15 lõigetes 1–6 ning artikli 15 lõikes 9 sätestatud nõuete rakendamisele on saavutatud energia muundamise, jaotamise ja ülekande sektoris, sealhulgas töhusa kaugkütte ja -jahutuse taristus; d) arvata lõikes 1 osutatud energiasäästust maha energiasääst, mis tuleneb üksikmeetmetest, mida on rakendatud 31. detsembrist 2008 ning mis avaldavad jätkuvalt mõju 2020. aastal ja hiljemgi ning mida on võimalik mõõta ja kontrollida, ning e) lõikes 1 osutatud nõutud energiasäästu arvutamisel jätta välja tõendatult hoonete välispinnal ja hoonete sees oma tarbeks toodetud energia, mis on saadud tänu poliitikameetmetele, millega edendatakse uusi taastuvenergialahendusi.	a) igal aastal 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020 uus energiasääst 2,0 % aastasest energiamüügitahust lõpptarbijatele, arvestatuna 1. jaanuarile 2013 eelnenud viimase kolme aasta keskmisena; [...] Ilma et sellega piirataks lõigete 2 ja 3 kohaldamist, võivad liikmesriigid punkti b kohaldamisel arvesse võtta ainult seda energiasäästu, mis saadakse tänu uutele poliitikameetmetele, mida rakendatakse pärast 31. detsembrist 2020, või mis saadakse tänu ajavahemikul 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020 võetud meetmetele, kui on võimalik näidata, et tänu sellistele meetmetele saab pärast 31. detsembrist 2020 võtta säästu andvaid üksikmeetmeid. Liikmesriigid otsustavad, kuidas arvutatud uus sääst jaotada punktides a ja b osutatud ajavahemike vahel, kui nõutav kogusääst on saavutatud kummagi perioodi lõpuks.

Motivatsioon

Oluline osa energiatõhususe suurenemisest tuleb saavutada energiasäästu kohustuste abil. Seepärast on oluline vältida liigseid erandeid, mis suurendab ka õigusakti selgust.

Muudatusettepanek 6

Energiatõhususe direktiivi artikkel 9a

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
2. Korterimajades ja mitmeotstarbelistes hoonetes, kus on keskküte või -jahutus või mida varustatakse kütte- ja -jahutusvõrgust, paigaldatakse individuaalsed arvestid, et mõõta kütte, jahutuse ja sooja vee tarbimist igas hooneüksuses. Kui individuaalsete arvestite kasutamine ei ole tehniliselt teostatav ega kulutõhus iga hooneüksuse tarbimise mõõtmiseks, kasutatakse igal radiaatoril soojatarbimise mõõtmiseks individuaalseid küttekulujaotureid, välja arvatud juhul, kui liikmesriik tõendab, et selliste küttekulujaoturite paigaldamine ei ole kulutõhus. Sellistel juhtudel võib kaaluda alternatiivseid kulutõhusaid soojatarbimise mõõtmise viise. Iga liikmesriik sõnastab selgelt tehnilise teostatavuse ja mittekulutasuvuse tingimused ning avaldab need. Individuaalsed arvestid tuleb paigaldada esimeses lõigus osutatud uutesse hoonetesse või põhjalikult renoveeritud hoonetesse, nagu on sätestatud direktiivis 2010/31/EL. [...] 4. Käesoleva artikli kohaldamiseks paigaldatakse 1. jaanuarist 2020 üksnes kaugloetavaid arvesteid. Paigaldatud arvestid ja küttekulujaoturid, mis ei ole kaugloetavad, ehitatakse ümber kaugloetavaks või vahetatakse välja kaugloetavate arvestitega 1. jaanuariks 2027, välja arvatud juhul, kui kõnealune liikmesriik tõendab, et see ei ole kulutasuv;	2. Korterimajades ja mitmeotstarbelistes hoonetes, kus on keskküte või -jahutus või mida varustatakse kütte- ja -jahutusvõrgust, paigaldatakse individuaalsed arvestid, et mõõta kütte, jahutuse ja sooja vee tarbimist igas hooneüksuses, kui see on tehniliselt teostatav ja kulutõhus ning proportsionaalne hoonete energiatõhususe üldise suurendamisega, nagu on määratletud direktiivis 2010/31/EL. Kui individuaalsete arvestite kasutamine ei ole tehniliselt teostatav ega kulutõhus või proportsionaalne iga hooneüksuse tarbimise mõõtmiseks, kasutatakse igal radiaatoril soojatarbimise mõõtmiseks individuaalseid küttekulujaotureid, välja arvatud juhul, kui liikmesriik tõendab, et selliste küttekulujaoturite paigaldamine ei ole kulutõhus või proportsionaalne. Sellistel juhtudel võib kaaluda alternatiivseid kulutõhusaid soojatarbimise mõõtmise viise. Iga liikmesriik sõnastab selgelt tehnilise teostatavuse, kulutasuvuse ja proportsionaalsuse tingimused ning avaldab need. [...] 4. Käesoleva artikli kohaldamiseks paigaldatakse 1. jaanuarist 2020 üksnes uusi kaugloetavaid arvesteid.

Motivatsioon

Artikli 9a lõike 2 kohaselt oleks individuaalsete arvestite tingimusteta paigaldamisel uutesse hoonetesse või põhjalikult renoveeritud hoonetesse oluline negatiivne mõju mõnede liikmesriikide sotsiaal- ja energiatõhususe poliitikale.

Mõnes liikmesriigis, nagu Soome ja Rootsi, kasutatakse brutoüürisüsteemi, mille kohaselt on eluaseme omanik seadusega kohustatud tasuma üürniku kõik energiakulud. Sellise üüriseaduse eesmärk on kaitsta kodanikke kütteostuvõimetuse eest. Samuti on see väga positiivne energiatõhususe seisukohast, kuna brutoüürisüsteemis ei ole üürnikul stiimulit energiat säästa ning omanikupoolne renoveerimine energiatõhususe suurendamiseks on ainus viis vähendada üürniku energiatarbimist. Direktiiviga selle praegusel kujul kohustataks selliseid liikmesriike nagu Soome ja Rootsi, kas:

- nõudma individuaalsete arvestite paigaldamist ja säilitama brutoüürisüsteemi, mis tähendab, et arvestid paigaldataks suurte kuludega ja ilmaasjata;
- või nõudma individuaalsete arvestite paigaldamist ja pöörduma tagasi netoüürisüsteemi juurde, kus üürnik maksaks oma energiatarbimise eest ise.

Brutoüürisüsteemi kaotamise tulemusena väheneks märkimisväärselt kütteostuvõimetuse vastu pakutav sotsiaalkaitse, sest kogüüriaga tagatakse pidev optimaalne küte kütteostuvõimetuse ohus olevatele üüriikele.

Liikmesriikidel, kus ei ole brutoüürisüsteemi, kuid kus on pakiline vajadus arvukate elamispiindade renoveerimise järele, peaks olema vabadus pidada individuaalsete arvestite paigaldamise ees esmatahtsaks renoveerimist. Seda eriti juhul, kui arvestite tingimusteta paigaldamise kohustusega luuakse stiimul renoveerimiseks allpool 'põhjaliku renoveerimise' künnist, et vältida arvestite paigaldamise kohustust. Individuaalse küttekulu mõõtmist ja arvetel esitatavat teavet ei tohiks eraldada hoonete energiatõhususe parandamise üldist küsimust puudutavatest liikmesriikide otsustest.

Artikli 9a lõike 4 teine alalõike ei tähenda midagi vähemat kui kõigi juba paigaldatud või 2020. aastaks paigaldatavate (kuid mitte kaugloetavate) individuaalsete arvestite ja küttekulujaoturite asendamist või ümberkujundamist 1. jaanuariks 2027. See puudutab enamikku kütte, jahutuse ja sooja vee arvesteid. Arvestades juba tehtud ja tehtavat tohutut tööd ja rahalisi investeeringuid selliste individuaalsete arvestite paigaldamiseks suurtesse eluhoonetesse ja/või ärihoonetesse, ei tooda selgelt välja sellise meetme proportsionaalsust eeldatava piiratud lisaväärtusega – kaugloetavate ja mittekaugloetavate arvestite vahel. Seepärast on proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt võimalik kaugloetavaid seadmeid nõuda ainult arvesti või küttekulujaoturi asendamise korral. Seda nõutakse artikli 9a lõike 4 esimeses alalõigis juba alates 2020. aastast.

Muudatusettepanek 7

Hoonete energiatõhususe direktiiv, 9. põhjendus

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<i>Et võimaldada kohandada käesolevat direktiivi tehnika arenguga, tuleks komisjonile anda Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohane õigus võtta vastu õigusakte, et täiendada käesolevat direktiivi arukusnäitaja määratlusega ja võimaldada selle näitaja kasutuselevõttu. Arukusnäitajat tuleks kasutada selleks, et mõõta hoone suutlikkust kasutada hoone töö optimeerimiseks ja elektrivõrguga suhtlemiseks info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat ja elektroonilisi süsteeme. Arukusnäitaja suurendab hoonete omanike ja kasutajate teadlikkust hoone tehnosüsteemide elektroonilise seire ja hooneautomaatika väärtusest ning annab hoone kasutajale kindluse seoses asjaomase uuest tõhustatud funktsionaalsusest tuleneva tegeliku säästuga.</i>	

Motivatsioon

See säte on liigne ja tuleks välja jätta, sest arutelu selle üle, mida elu- või muu hoone nn arukus tähendab, on alles algusjärgus. Seda tüüpi vahendi kasutuselevõtul on hädavajalik erinevate sidusrühmade ulatuslik konsulteerimine. Selle sättega suurendatakse tarbetult ettevõtete ja majapidamiste halduskoormust. Seepärast tuleks näidata selle lisandväärtust ja kulutõhusust ning seda vahendit hinnata. Subsidiaarsuse põhimõtte järgmise kontrolli kohaselt on arukusnäitaja vastuolus subsidiaarsuse põhimõttega. Käesolev muudatusettepanek on seotud muudatusettepanekuga 6 ja poliitiliste soovitude punktiga 17.

Muudatusettepanek 8

Hoonete energiatõhususe direktiivi artikli 1 lõige 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Artikli 2 järel lisatakse artikkel 2a „Pikaajaline renoveerimisstrateegia“ (kõnealune strateegia esitatakse kooskõlas määruse (EL) XX/20XX [energialiidu juhtimine] kohaste lõimitud riiklike energia- ja kliimakavadega): a) lõike 1 moodustab energiatõhusust käsitleva direktiivi 2012/27/EL artikli 4 tekst, millest on välja jäetud viimane lõik; b) lisatakse lõiked 2 ja 3: „2. Liikmesriigid koostavad lõikes 1 osutatud pikaajalise renoveerimisstrateegia raames selgete vaheeesmärkide ja meetmetega tegevuskava oma riigi hoonefondiga seotud CO₂ heitkoguste vähendamise pikaajalise, aastaks 2050 seatud eesmärgi saavutamiseks, püstitades seejuures konkreetsed vahe-eesmärgid aastaks 2030. Peale selle aitab kõnealune pikaajaline renoveerimisstrateegia leevendada energiaostuvõimetust. 3. Lõike 1 punktis d osutatud investeerimisotsuste tegemise hõlbustamiseks kehtestavad liikmesriigid mehhanismid: a) projektide koondamiseks, et investoritel oleks lihtsam lõike 1 punktides b ja c osutatud renoveerimist rahastada;	Artikli 2 järel lisatakse artikkel 2a „Pikaajaline renoveerimisstrateegia tihedas koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsustega“ (kõnealune strateegia esitatakse kooskõlas määruse (EL) XX/20XX [energialiidu juhtimine] kohaste lõimitud riiklike energia- ja kliimakavadega): a) lõike 1 moodustab energiatõhusust käsitleva direktiivi 2012/27/EL artikli 4 tekst, millest on välja jäetud viimane lõik; b) lisatakse lõiked 2, 3 ja 4: „2. Liikmesriigid koostavad lõikes 1 osutatud pikaajalise renoveerimisstrateegia raames selgete vaheeesmärkide ja meetmetega tegevuskava oma riigi hoonefondiga seotud CO₂ heitkoguste vähendamise pikaajalise, aastaks 2050 seatud eesmärgi saavutamiseks, püstitades seejuures konkreetsed vahe-eesmärgid aastaks 2030. Peale selle aitab kõnealune pikaajaline renoveerimisstrateegia leevendada energiaostuvõimetust. Selliste riiklike strateegiate koostamis- ja järelevalveprotsessid peaksid hõlmama mitmetasandilise juhtimissüsteemi jaoks vajalikke mehhanisme, et tagada renoveerimismeetmete territoriaalne mõju. 3. Lõike 1 punktis d osutatud investeerimisotsuste tegemise hõlbustamiseks kehtestavad liikmesriigid mehhanismid: a) projektide koondamiseks, et investoritel oleks lihtsam lõike 1 punktides b ja c osutatud renoveerimist rahastada;

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
b) energiatõhususega seotud tegevuse riskide vähendamiseks investorite ja erasektori jaoks; ning c) avaliku sektori raha kasutamiseks erasektori investeeringute suurendamise või konkreetsete turutõrgete kõrvaldamise nimel.“	b) energiatõhususega seotud tegevuse riskide vähendamiseks investorite ja erasektori jaoks; ning c) avaliku sektori raha kasutamiseks erasektori investeeringute suurendamise või konkreetsete turutõrgete kõrvaldamise nimel.“ 4. Energiatõhusa renoveerimise edasiseks arendamiseks kehtestavad liikmesriigid mehhanismid, et: a) edendada VKEde koostööd rühmades ja konsortsiumites, et need saaksid pakkuda potentsiaalsetele klientidele komplekteeritud pakette; b) pakkuda toetust uutele koolitus- ja kvalifikatsioonnivormidele ning olemasoleva koolituse struktuurseks parandamiseks; c) suurendada informaalset õppe võimalusi; d) eraldada Euroopa Sotsiaalfondi vahendeid ehitussektori töötajate välja- ja täiendõppeks energiatõhususe küsimustes; e) <u>näha hoonete haldajatele ja kasutajatele ette teavitus- ja koolitusmeetmed hoonete renoveerimise vajaduse kohta.</u>

Motivatsioon

Pikaajaline renoveerimisstrateegia tuleb koostada tihedas koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsustega, kuna see puudutab kõige enam just neid. Lisaks on ehitussektori töötajate teadmised ja oskused keskse tähtsusega hoonete energiatõhususe parandamise seisukohalt. Töövõtjate koostöö viib selleni, et potentsiaalsetele klientidele on võimalik pakkuda terviklikumat meetmepaketti. Lisaks tuleks ette näha eeskätt hoonete haldajatele ja kasutajatele mõeldud teavitus- ja koolitusmeetmed eesmärgiga suurendada nende teadlikkust hoonete renoveerimise otstarbekusest.

Muudatusettepanek 9

Hoonete energiatõhususe direktiivi artikli 8 lõige 6

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Komisjonil on vastavalt artiklile 23 õigus võtta vastu käesolevat direktiivi täiendavaid delegeeritud õigusakte, et määratleda mõiste „arukusnäitaja“ ja kehtestada tingimused, millest lähtuvalt esitatakse see näitaja lisateabena võimalikule uuele üürihinnale või ostjale. Arukusnäitaja hõlmab paindlikkust iseloomustavaid tegureid ning tõhustatud funktsionaalsust ja suutlikkust, mis tulenevad tavapärastesse hoone tehnosüsteemidesse sisse ehitatud ja omavahel paremini ühendatud arukatest seadmetest. Need omadused võimaldavad hoones viibijatel ja hoonel endal tõhusamalt reageerida mugavuse või tööga seotud vajadustele, osaleda nõudlusreageeringus ning aidata kaasa hoonega ühendatud eri energiasüsteemide ja piirkonna taristute optimaalsele, sujuvale ja ohutule toimimisele.	

Motivatsioon

See säte on üleliigne ja see tuleks välja jätta. See muudatusettepanek lähtub muudatusettepanekust 7 ja on seotud poliitiliste soovitude subsidiaarsust käsitleva punktiga 17.

Muudatusettepanek 10**Hoonete energiatõhususe direktiivi artikkel 10**

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Artiklit 10 muudetakse järgmiselt: a) lõige 6 asendatakse järgmisega: „6. Liikmesriigid seovad finantsmeetmed, mis on ette nähtud renoveerimise teel hoonete energiatõhususe suurendamiseks, renoveerimisel saavutatava energiasäästuga. Sellise säästu kindlakstegemiseks võrreldakse enne ja pärast renoveerimist väljastatud energiamärkeid.“; (b) lisatakse lõiked 6a ja 6b: „6a. Liikmesriikide loodav andmebaas energiamärkiste registreerimiseks peab võimaldama jälgida selles kajastatud hoonete tegelikku energiatarbimist hoone suurusest ja liigist olenemata. Kõnealune andmebaas peab sisaldama üle 250 m² suuruse kasuliku pinnaga sageli külastatavate üldkasutatavate hoonete tegeliku energiatarbimise andmeid, mida ajakohastatakse korrapäraselt. 6b. ELi andmekaitseõuetele vastavad anonüümitud koondandmed tehakse nõudmisel vähemalt avaliku sektori asutustele statistilise analüüsi ja uuringute tegemise eesmärgil kättesaadavaks.“	Artiklit 10 muudetakse järgmiselt: a) lõige 6 asendatakse järgmisega: „6. Liikmesriigid seovad finantsmeetmed, mis on ette nähtud renoveerimise teel hoonete energiatõhususe suurendamiseks, renoveerimisel saavutatava energiasäästuga. Sellise säästu kindlakstegemiseks võrreldakse enne ja pärast renoveerimist väljastatud energiamärkeid.“; b) lisatakse lõiked 6a, 6b ja 7: „6a. Liikmesriikide loodav andmebaas energiamärkiste registreerimiseks peab võimaldama jälgida selles kajastatud hoonete tegelikku energiatarbimist hoone suurusest ja liigist olenemata. Kõnealune andmebaas peab sisaldama üle 250 m² suuruse kasuliku pinnaga sageli külastatavate üldkasutatavate hoonete tegeliku energiatarbimise andmeid, mida ajakohastatakse korrapäraselt. 6b. ELi andmekaitseõuetele vastavad anonüümitud koondandmed tehakse nõudmisel vähemalt avaliku sektori asutustele statistilise analüüsi ja uuringute tegemise eesmärgil kättesaadavaks. 7. Komisjon tagab parimaid tavasid puudutavate teadmiste levitamise avaliku ja erasektori rahastamismehhanismide ja energiatõhususe parandamisele suunatud väikeste renoveerimisprojektide koondamise kohta. Samuti hoolitseb komisjon sellise teabe levitamise eest, mis puudutab renoveerimise rahalisi stiimuleid.“

Motivatsioon

Vaja on jagada parimaid tavasid puudutavat teavet. Viimastel aastatel on piirkondades ja liikmesriikides arendatud erinevaid inspireerivaid näiteid.

II. POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE (RK)

Üldised soovitused

1. tunnustab visiooni piirkondade ja linnade rollist, mille Euroopa Komisjon esitab paketi „Puhas energia kõikidele eurooplastele“. Linnad ja piirkonnad on kohad, kus üleminek puhtale energiale tegelikult aset leiab. Euroopa Regioonide Komitee soovib seda visiooni arendada, tuues välja, mil viisil toetab Euroopa Komisjon piirkondi energiaalase ülemineku kontekstis;
2. toetab ja tunnustab Euroopa Komisjoni sõnastatud seadusandlikke ettepanekuid, et saavutada eesmärgid, millega tagatakse arukam ja puhtam energia kõigile, viia ellu Pariisi kokkuleppe eesmärgid, toetada majanduskasvu, edendada investeringuid ja tehnoloogilist juhtpositsiooni, luua uued tööhõivevõimalused ning parandada elanike heaolu. Need ettepanekud puudutavad regionaalpoliitikat ning komitee arvates on nende rakendamisel oluline osa piirkondadel. Euroopa Regioonide Komitee kutsub liikmesriike üles kaasama kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade väljatöötamisse;
3. toetab ja tunnustab komisjoni põhjendusi seada esmatähtsale kohale energiatõhusus. Kõige odavam on see energia, mida me ei kasuta. Energiatõhusust võib käsitleda omaette energiaallikana, mis on ammendamatu ja kõikjal kättesaadav. Energiatõhusus on keske tähtsusega kliima- ja energiaeesmärkide saavutamisel ja see on kõige kulutõhusam viis energialiidu eesmärkide saavutamiseks;
4. tuletab meelde, et kütteostuvõimetuse vastu võitlemine on Euroopa energiapoliitika väga oluline väljakutse, mis vajab mitmetasandilist vastust. Seepärast kutsub komitee üles töötama välja energiapoliitika ühise määratluse ja sihipärased poliitikameetmed selle käsitlemiseks. Siinkohal soovib komitee, et kindlaksmääratud osa (vähemalt 10 %) energiasäästukohustustest peaks tulema kõige haavatumatele tarbijatele suunatud meetmetest ja poliitikast ning et selleks, et võimaldada kõige haavatumate tarbijate osalemist energiatõhususe meetmetes ja neist kasusaamist, tuleks välja töötada spetsiaalsed rahastamisvahendid;
5. märgib, et vabadus energiaallikate jaotuse valikul peidab endas ohtu, et ei ole võimalik saavutada 2030. aastaks seatud ja hilisemaid energiapoliitika eesmärgi. Seetõttu tuleks direktiivid muuta siduvaks ELi tasandil ja ühendada nendega riikliku tasandi meetmed;

Energiatõhususe direktiivi puudutavad soovitused

6. märgib, et Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamine on Euroopa jaoks suur väljakutse. Nende eesmärkide täitmiseks peab Euroopa Liit seadma endale kaugemaleulatuva energiatõhususeesmärgi (40 % aastaks 2030). Praeguse, igal aastal 1,5 % energiasäästu andva mudeli jätkamine ei ole piisav. Energiasäästu eesmärgi tõstmine 2 %-le aastas toob kaasa suurema majanduskasvu, rohkem töökohti ja väiksema energiaimpordi. Sellega seoses on samuti vaja kohandada muudetud direktiivi V lisa tagamaks, et energiasäästu eesmärkides võetakse arvesse vaid neid energia säästmise meetmeid, millega ei kahjustata ELi kliimapoliitika teisi eesmärgi (nagu CO₂ vähendamine), ning innustatakse pikaajalisi kestlikke lahendusi;
7. märgib, et mõningate piirkondade ja liikmesriikide jaoks on see ülesanne keerulisem kui teiste jaoks, ent energiasääst ja energiatõhusus loovad rohkem töökohti ja suurendavad majanduskasvu kõikjal;
8. mõistab, kui keeruline on Euroopa Komisjoni praegune olukord, ent toetab Euroopa Parlamendi aastaks 2030 sõnastatud 40 % eesmärki;

Kohustused

9. märgib, et energiatõhususkohustused on üks energiasäästu saavutamise põhivahend. Üha enam liikmesriike on selle süsteemi kasutusele võtnud. Viie aastaga on seda mehhanismi kasutavate liikmesriikide arv tõusnud viielt 15-le. Seda kohaldavate liikmesriikide piirkonnad on vahendiga rahul. Euroopa Regioonide Komitee soovib ka ülejäänud liikmesriikidel selle vahendi kasutamisele üle minna;
10. soovib artikli 8 läbivaatamisel kriitiliselt vaadelda sätte kohaldamisalasse kuuluvate ettevõtete suurust, kuna ka väiksemate ettevõtete puhul on olemas märkimisväärne säästupotentsiaal;

Auditid

11. märgib, et artiklis 8 sätestatakse, et teatud ettevõtetes tuleb korraldada energiaauditid. Euroopa Komisjon ei muuda seda artiklit. Euroopa Regioonide Komitee soovib seda artiklit siiski muuta, nii et sama suured ettevõtted kuuluksid direktiivi kohaldamisalasse kõigis liikmesriikides. See tagab kõigile liikmesriikidele võrdsed tingimused ja ühtsed õigusaktid. Suurematelt ettevõtetelt energiaauditi tegemise nõudmisel peaks valikukriteeriumiks olema tarbitud energia kogus. Niisugune lähenemine on proportsionaalsem kui lähtumine vaid käibest ja töötajate arvust. Topeltreguleerimise vältimiseks tuleks artiklis 8 sätestada võimalus jätta auditi tegemisel välja energiatarbimine, mis on juba hõlmatud hoonete energiatõhususe direktiivi energiasertifikaadiga;

12. soovib siduda energiaauditiga kohustuse võtta kõik energiaalased meetmed, mis end viie aastaga ära tasuvad. Selline kohustus kehtib näiteks Madalmaades tööstusharupõhiste tunnustatud meetmepakettide vormis. See edendab meetmete rakendatavust.

Mõõtmine

13. tunneb heameelt Euroopa Komisjoni ettepanku üle, mille kohaselt selleks, et suurendada tarbijate mõjuvõimu energiaturul, tuleb parandada tarbijate teavitamist nende kütte- ja jahutusenergia tarbimisest ning suurendada tarbijate õigusi seoses soojusenergia mõõtmisega ja selle eest arve esitamisega; eelkõige peetakse silmas korterelamutes elavaid tarbijaid. Soojusenergia kasutajapõhist mõõtmist ja arvestamist saab nõuda vaid siis, kui see on kulutõhus ja tehniliselt teostatav. Arvestades lisaks juba tehtud tohutut tööd ja rahalisi investeeringuid individuaalsete arvestite paigaldamiseks, on kaugloetavate arvestite kohustuse proportsionaalsus eeldatava piiratud lisaväärtusega küsitav. Teabe edastamise sageduse suurendamiseks kehtestatakse kohustus, et arvestid peavad olema kaugloetavad. Seda kohustust võidakse tajuda eraelu puutumatuse rikkumisena. Euroopa Regioonide Komitee soovib liikmesriikidel võtta meetmeid eraelu puutumatuse ning isikuandmete asjakohase kaitse tagamiseks ning muuta kõnealuste arvestite paigaldus kohustusliku asemel vabatahtlikuks;

14. tunneb heameelt selliste meetmete sisseviimise üle tingimusel, et nende kulutõhusust ja tehnilist teostatavust kontrollitakse. See on oluline tagatis liikmesriikides kasutatavate erinevate üürisüsteemide seisukohalt;

Fondid

15. kutsub Euroopa Komisjoni üles eraldama ka pärast 2020. aastat vahendeid puhta energia tagamiseks kõigile eurooplastele mitte ainult struktuurifondide kaudu, vaid ka otse hallatavate fondide ja finantskorraldusvahendite abil. Euroopa Regioonide Komitee toetab komisjoni lubadust vähendada kütteostuvõimetust ja soovib teha 2020. aasta järgselt kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele struktuurifondide kaudu (sotsiaalfond, regionaalarengu fond, ühtekuuluvusfond) kättesaadavaks vahendid kütteostuvõimetuse probleemiga tegelemiseks;

16. kutsub Euroopa Komisjoni üles arendama asjakohaseid vahendeid ja meetmeid avaliku sektori rahastamisvahendite koondamiseks ja erasektori investeeringute ligimeelitamiseks energiatõhususe sektoris Euroopa, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil;

Hoonete energiatõhususe direktiivi puudutavad soovitused

17. tervitab komisjoni ettepanekut parandada hoonete energiatõhusust. Umbes 75 % hoonetest ei ole energiatõhusad ja igal aastal renoveeritakse vaid 0,4–1,2 % hoonefondist. Hoonete energiatõhususe suurendamisel on märkimisväärne energiasäästupotentsiaal, eriti Kesk- ja Ida-Euroopas;

18. kutsub avaliku sektori asutusi ja turuosalisi üles andma majaomanikele paremini teavet hoonete energiatõhusamaks renoveerimise võimaluste kohta (mis, kus ja kuidas) näiteks hõlpsasti ligipääsetava veebilehe ja atraktiivsete pakkumiste kaudu. Lisaks soovib komitee, et sektori VKEsid ja töötajaid silmas pidades tuleks teadmised majade ja hoonete energiatõhusamaks renoveerimise kohta lisada kohustuslikuna ehitussektori töötajate õppekavasse;

Elektrisõidukite laadimispunktid mitteeluhoonetes

19. jagab Euroopa Komisjoni visiooni üleminekust säästvale transpordile (elektrisõidukite kasutamine). Komitee toetab ettepanekut paigaldada kõigisse uutesse mitteeluhoonetesse, olemasolevatesse (põhjalikult renoveeritavatesse) mitteeluhoonetesse ja uutesse suurtesse eluhoonetesse taristu elektritranspordi laadimiseks. Komitee soovib Euroopa Komisjonil töötada välja Euroopa elektrisõidukite laadimispunktide standard, et kiirendada seeläbi üleminekut säästvale transpordile (elektritransport);

20. loodab, et algatus „Arukate hoonete arukas rahastamine“ aitab vabastada ja meelitada ligi suuremas mahus erainvesteeringuid ning tervitab seda eeskirju toetavat algatust. Eeltingimus on siiski see, et süsteemi rahalisi aspekte ei kanta üle piirkondadele ja omavalitsustele. Kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel võib olla aktiivne roll rahastamistootluste koondamisel;

Üldkasutatavad hooned

21. toetab energiatõhususe direktiivi hoonete renoveerimist käsitleva artikli 4 ümberpaigutamist hoonete energiatõhususe direktiivi, ent peab kahetsusväärseks, et muudatuse käigus ei tehtud sama energiatõhususe direktiivi artikliga 5 avaliku sektori asutuste hoonete eeskju kohta. Euroopa Regioonide Komitee on seisukohal, et ka kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on eeskju andev roll energiatõhususe valdkonnas üldkasutatavate hoonete kasutamisel. Komitee kutsub kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi üles seda rolli täitma;

Pädevus, subsidiaarsus ja proportsionaalsus

22. peab asjakohaseks õiguslikku alust, millele Euroopa Komisjon ELi sellekohase pädevuse rajab. Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 194 võib liit võtta meetmeid muu hulgas energiatõhususe edendamiseks. Kütteostuvõimetust puudutavad meetmed peaksid tuginema ELi toimimise lepingu artiklile 151. Hinnang subsidiaarsuse põhimõtte järgimisele on osalt positiivne, osalt negatiivne. Euroopa Regioonide Komitee peab õigustatuks seada energiatõhususe vallas üleeuroopaline eesmärk ja seda järgida. Euroopa Regioonide Komitee on siiski vastu arukusnäitaja kasutuselevõtule delegeeritud õigusakti abil, kuna arukusnäitaja üle peetavad arutelud ei ole veel lõpule jõudnud. Hinnang proportsionaalsuse põhimõtte järgimisele on positiivne.

Brüssel, 13. juuli 2017

*Euroopa Regioonide Komitee
president*

Markku MARKKULA
